75 років Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 35. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 23-го ЛЮТОГО 1968 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, FEBRUARY 23, 1968 No. 35. VOL. LXXV

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Середа, 21 лютого, 1968

В АМЕРИЦІ

ПАЛАТНА КОМІСІЯ СПОСОБІВ І ЗАСОБІВ схвалила частину податкової програми президента Джансона, а саме вона продовжила податок від автомобілів та від телефонічних розмов в теперішній висоті. Цей податок мав скінчитися цього року. Одночасно ця Комісія заявила, що вона буде працювати над головним пунктом податкової програми Уряду, а саме над збільшенням прибуткового податку від осіб і корпорацій. Цю заяву склала Комісія на просьбу секретаря скарбу Фовлера, щоб за кордоном не думали, що збільшення податку не буде схвалене.

ПРЕЗИДЕНТ ПІДКРЕСЛЮЄ ВАЖЛИВІСТЬ програми охорони споживачів. Він взяв участь у прийнятті, яке влаштувала в Білому Домі пані Джансон для 50-ох жінок. Президент сказав, що він гордий із того звернення, яке він переслав Конґресові два тижні тому в справі охорони споживачів проти різних надужить. Президент згадав, що тоді на цю його програму не звернули належної уваги, бо всі занадто турбуються війною у В'єтнамі. Негритянська співачка Ерта Кітт зі злістю тоді сказала пані Джансон, що молодь бунтується проти війни у В'єтнамі. Президент уважає, що жінки виконають важну працю, коли причиняться до схвалення закону про охорону споживачів.

АМЕРИКАНСЬКЕ ПРАВНИЧЕ ТОВАРИСТВО схвалило рекомендації, щоб судді, адвокати й поліцисти обмежували інформації пресі про доконані злочини. Спершу ці рекомендації схвалила окрема комісія, очолювана суддею Найвищого Суду в стейті Массачусетс Полом С. Рірдоном, а пізніше їх прийняла Палата Делеґатів АПТовариства. Проти цього виступили представники преси, пропонуючи рішення в справі подавання вістей пресі про злочини відкласти на пізніше, щоб перевести студії, чи преса, радіо й телевізія мають вплив на виникання злочинів.

РЕСПУБЛІКАНСЬКІ ГУБЕРНАТОРИ на початку травня переведуть переслухання в п'ятьох місцевостях ЗДА, щоб переконатися, яка повинна бути виборча плятформа Республіканської партії. П'ятичленну Комісію очолює губернатор із Ровд Айленду Джан Г. Чейфі, гарячий прихильник губернатора Рокефеллера. Переслухання відбудуться в Аркенсо, Ню Мехіко, Вашинґтоні, Висконсині та в столиці Вашинґтоні. Д. К. Голова Республіканського Крайового Комітету Рей С. Блісс не захоплюється цією програмою своїх губернаторів. Звичайно плятформу складають республіканські члени Конґресу.

ГУБЕРНАТОР РОКЕФЕЛЛЕР НЕ КАНДИДУЄ і не бере участи у правиборах в стейті Небраска 14-го травня. Його приятелі зголосили були його в стейтовій виборчій комісії як кандидата на президента і то без його відома. Тому Рокефеллер вислав окрему заяву до стейтового державного секретаря про те, що він „не є тепер і не старається бути кандидатом на президента ЗДА в найближчих президентських виборах". Стейтовий секретар Небраски Френк Марш ствердив тепер, що Рокефеллер не кандидує в тому стейті. Республіканські кандидати тепер такі: Ніксон, Ромні, Ріґен і Стассен. Демократичні — президент Джансон, сенатор ЮджінМекКарні і колишній губернатор Джордж Воллес з Алабами.

У СВІТІ

3-ЧЛЕННИЙ МІЖНАРОДНИЙ АРБІТРАЖНИЙ СУД У ЖЕНЕВІ 10% території, за яку прийшло до війни між Індією і Пакістаном у 1965 році, признав Пакістанові, а решту 90% Індії. Це здебільша пустарі, які не мають великої практичної вартости, тільки престижеву. Це ще не сутній Кашмір, за який іде між Індією і Пакістаном спір від 1947 року. Індія і Пакістан погодились були, що рішення того арбітражу буде невідкличне і що вони згори його приймають. В Індії дуже невдоволені тим вирішенням, зате у Пакістані вдоволені.

У ВАРШАВІ ЗАСУДИЛИ ПОЛЬСЬКОГО ДРАМАТУРГА Януша Шпотанського на три роки в'язниці за його сатиричну комедію „Тихі й крикуни", в якій у кривому дзеркалі — без названня будь-чисго прізвища — представлено Гомулку, кардинала Вишинського й інші чільні постаті сучасної Польщі. Комуністичні судді мотивували свій засуд тим, що Шпотанський подав „фальшиві інформації про політичні, соціяльні й економічні відносини в Польщі" і цим спричинив „шкоду державі."

У МІСТІ ГУЕ У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ ЗГИНУВ АМЕРИКАНСЬКИЙ ВІЙСЬКОВИЙ ДУХОВНИК, який добровільно зголосився до з'єднання, яке атакувало комуністів, що закріпились у цитаделі, дармацо він міг був залишитись в запіллі й опікуватися раненими. Той військовий капелян, прізвища якого не оприлюднено поки не повідомлено ще його родини, був надзвичайно популярний між вояками, які вбачали в ньому героя.

НАТО ЗАПРОПОНУЄ МОСКВІ ЗМЕНШИТИ ЗБРОЙНІ СИЛИ в середній Европі — стверджують звітодавці з наради, яку в минулий понеділок президент Джансон перевів у Білому Домі з генеральним секретарем Атлантійського Союзу (НАТО) Манліо Брозіо. Комуністичним відповідником до НАТО є „Варшавський пакт", який охоплює СССР і його сателітів. СССР тримає у Східній Німеччині коло 20 змоторизованих дивізій.

НА ЧЕТВЕР 22 ЛЮТОГО Ц. Р. БУЛА ВИЗНАЧЕНА НАРАДА У БІЛОМУ ДОМІ з участю генерального секретаря Об'єднаних Націй У Танта, який вернувся з подорожі до Індії, СССР, Британії і Франції, де, м. і., розмовляв з представниками комуністичного Північного В'єтнаму. У Тантові мали товаришити його заступник в Секретаріяті ОН Ралф Банч і амбасадор ЗДА в ОН Артур Голдберґ. За газетними твердженнями, У Тант ніби-то дістав запевнення від в'єтнамських комуністів, що коли ЗДА припинять „беззастережно" бомбардування Північного В'єтнаму, то Північний В'єтнам розпочне до трьох тижнів „поважні" мирові переговори. Інші газетні вістки впевняють, наче би Північний В'єтнам плянував припинення всіх своїх воєнних наземних дій у відповіді на припинення летунських атак збоку Америки.

ЗАХІДНЬО - НІМЕЦЬКИЙ КАНЦЛЕР КУРТ ГЕОРҐ КІЗИНҐЕР НАТАВРУВАВ протиамериканське становище частини німецького громадянства, студентства і преси. Він заявив, що Західня Німеччина не має права дораджувати іншим країнам, яку політику вони повинні вести, та що ЗДА найбільш заслужені для світового миру й безпеки, а у справі В'єтнаму німці можуть прислужитись найбільше харитативною допомогою жертвам.

В РОКОВИНИ БАТЬКА АМЕРИКАНСЬКОЇ НАЦІЇ

ДЖОРДЖ ВАШИНҐТОН
(22 лютого 1732 — 14 грудня 1799)

Сенат відкинув внесок на припинення дебат над проєктом про громадянські права

Вашинґтон. — Сенат 20-го лютого відкинув внесок на припинення дискусії над дебатами про законопроєкт про охорону громадянських прав. Припинити обструкцію можна тоді, коли за такий внесок висловляться дві треті присутніх сенаторів. В Сенаті за цей внесок було 55 голосів, а проти 37, отже до потрібної більшости бракувало 7 голосів. Ліберальні сенатори заявляють, що вони поновлять свій внесок в понеділок 26-го лютого, але раніше дещо злагіднять текст законопроєкту, щоб цим способом здобути для нього більше прихильників. Уряд президента Джансона закликає Сенат конче схвалити цей проєкт на цьогорічній сесії.

Пірсон просить Парлямент голосувати в справі довір'я до його уряду

Оттава. — Канадійський прем'єр Лестер Б. Пірсон просить Палату громад голосувати в справі довір'я до його уряду, щоб вияснити кризу, яка заіснувала 19-го лютого, коли Палата більшістю 84-ох до 82-ох голосів відкинула урядовий проєкт про збільшення прибуткових податків. Згідно з традицією ліберальний уряд повинен би був податися до димісії, і цього домагається опозиційна Консервативна Партія. Пірсон не був присутній в Канаді під час голосування, тепер він просить Палату формально голосувати в справі довір'я, бо Палата Громад має 265 послів, між якими є 130 лібералів, які досі урядували за підтримкою інших менших партій. Пірсон сподівається, що його уряд підтримають посли з менших партій, і не буде цього року нових виборів. Сам Пірсон резиґнує зі свого становища в квітні ц. р. внаслідок віку, він має 70 років.

Не будуть наперед повідомляти про подорожі Президента

Вашинґтон. — Президент Джансон заявив журналістам, що в цьому виборчому році велика частина його подорожей буде відбуватися без попереднього розголошування. При кінці тижня Президент відбув 33-годинну подорож по військових базах і інсталаціях, але преса й радіо та телевізія довідувались про місце тих подорожей аж тоді, коли Джансон вже прибув до даної місцевости. Журналісти запитували Президента про причину такої засекречености. Джансон на це відповів, що причиною цього є військова безпека і те, що він сам не знав порядку місцевостей, які він відвідає. Тому не інформовано преси наперед про місця, в яких Президент мав задержуватися. Президент казав, що і під час виборчої кампанії не буде попереднього повідомлення про його подорожі.

НАЦІОНАЛІЗМ — ПРИЧИНА ЛЮТІ ШЕЛЕСТА І ПОДЕНЕРВОВАНОСТИ В МОСКВІ

У „Свободі" з 20-го лютого подано за „Ню Йорк Таймсом" вістку про те, що „Український націоналізм викликає нервозність у Москві". Кореспондент згаданого щоденника прийшов до такого висновку на тій підставі, що московська „Правда" надрукувала повідомлення про партійну конференцію в Києві, на якій перший секретар комуністичної партії в Україні, Петро Шелест, вилаяв українських „буржуазних націоналістів" за кордоном і дома. Тільки-що одержана з Києва „Радянська Україна" з 17-го лютого ц. р. інформує, що це була „київська обласна партійна конференція" та подає зміст промови Шелеста, в якій на цю тему сказано:

„Створення нового суспільного ладу — комунізму, вимагає свідомої і цілеспрямованої діяльності всіх трудящих, говорить тов. Шелест. Ми живемо в епоху непримиренної боротьби двох протилежних систем — соціялістичної і капіталістичної. В наш час великих соціяльних перетворень, наступу соціялізму на капіталізм ця боротьба на ідеологічному фронті набула особливого широкого розмаху і гостроти. В цих умовах буржуазна пропаґанда вдається до все більш витончених і підступних засобів і диверсій".

„Буржуазні ідеологи на словах нібито визнають величезні здобутки радянського народу. В той же час вони вишукують і використовують все для того, щоб применшити значення цих успіхів, посіяти сумнів у правильності генеральної лінії партії, послабити морально - політичну єдність і дружбу між народами радянських республік, союз робітничого класу і селянства".

„Тепер антикомун і з м став державною політикою імперіялістичних к р а ї н. Тільки в Сполучених Штатах Америки і ФРН сотні так званих „дослідницьких

(Закінчення на стор. 3-ій)

У Сайґоні й Гуе продовжуються бої

Сайґон. — У двох найбільших містах Південного В'єтнаму, Сайґоні й Гуе, все ще нема миру ні спокою. Комуністичні партизани пробували підсунути свої протилетунські гармати під сам Сайґон й зайняти ними там такі позиції, щоб можна було обстрілювати літаки, які тільки вистартують з летовища Тансонгут під Сайґоном. Американські стежні літаки зауважили ті рухи й негайно збомбардовано весь обшир. За 6 миль на північний схід від Сайґону прийшло до зудару з'єднань американської Першої піхотної дивізії з відділом партизанів силою яких 500 осіб, який маршував в сторону міста Бієнгоа. Битва тривала три години й після неї нараховано на бойовищі 123-ох вбитих комуністів. По американському боці згинуло 15 вояків і 11 було ранених. У місті Гуе вже рівно три тижні продовжувались бої. Комуністи все ще втримуються в частині так званої цитаделі, що становить одну дільницю міста, обведену грубим муром. Південно-в'єтнамський військовий командант Гуе, полк. Фан Ван Хоа, який є також посадником названого міста, проголосив, що південно-в'єтнамське військо дістало наказ стріляти до кожного приловленого на грабежі. Він заповів одночасно, що деяких схоплених комуністів публічно розстріляють. Думають, що між призначеними на розстріл є колишній шеф поліції у Гуе, який в 1965 році втік був до партизанів, став одним із провідних комуністів і 31 січня ц.р. вернувся з комуністичними партизанами до міста, як призначений Фронтом Національного Визволення на голову провінційного уряду. Коли партизанам не вдалося закріпитись у місті — того колишнього шефа поліції арештовано, при чому знайдено при ньому важливі, компромітуючі його документи.

Вибух пошкодив совєтську амбасаду у Вашинґтоні

Вашинґтон. — В середу, 21-го лютого о год. 6-ій ранку тут у приміщенні совєтської амбасади стався вибух, що пошкодив будинок амбасади та заніс деяку шкоду в сусідніх будинках, в яких від вибуху повилітали вікна. Ніяких жертв чи покалічень в людях не було. В повідомленні сказано, що вибух стався в бічній кімнаті на першому поверсі. Бурцов, пресовий атташе в совєтській амбасаді, заперечив можливість будь-якого „природнього вибуху", кажучи, що в тій кімнаті немає газу чи будь-якого іншого експльозивного матеріялу. Він вважає, що це вибухла підложена або вкинена бомба. Поліція веде слідство.

Поета Євгена Маланюка похоронено на Українському Цвинтарі в Бавнд Бруку

Ню Йорк. — У вівторок 20 лютого ц. р. після Заупокійної Служби Божої, що її відправив в українській католицькій церкві св. Юра її парох Впр. о. А. Ричкун, ЧСВВ, відвезено тіло померлого тут поета сл. п. Євгена Маланюка до Бавнд Бруку, Н. Дж., де труну його перенесли поети й мистці на місце поховання на Українському Цвинтарі поруч десятків інших українських діячів. Похоронного обряду на Українському Цвинтарі довершив Всч. о. Михайло Земляченко, священик з Української Православної Церкви в ЗДА із Бавнд Бруку. Після відправи панахиди над відкритою могилою сл. п. Євгена Маланюка промовляли Йосип Гірняк від УВАН, інж. Михайло Ільків від Товариства Українських Інженерів Америки, активним членом якого був Покійний. Павло Дорожинський від „Зарева", Григорій Костюк від Об'єднання Українських Письменників „Слово", Богдан Кравців від колишніх „вістниківців" і від редакції „Свободи" та журналістів, Остап Тарнавський, який прочитав свій вірш „Смерть Одиссея", інж. Петро Шох від кол. студентів УГА в Подебрадах, Лев Футала від Організацій Визвольного Фронту, Іван Бойко від ЛВУ Канади і від в-ва „Гомін України", інж. Іван Янішевський з Торонта від товаришів зброї і друзів, Гр. Яремчук від громади в Ню Йорку. В похороні брала участь група членів ООЧСУ і СУМА в одностроях.

День перед тим в понеділок 19 лютого в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку була відправлена Впр. о. Юліяном Катрієм, ЧСВВ панахида за упокій душі сл. п. Є. Маланюка. Після панахиди промовляли приятелі Покійного адв. Олександер Семененко, інж. П. Шох та проф. Д. С. Вандич з Польського Наукового Інституту в Ню Йорку і читали поезії Євгена Маланюка поети Богдан Бойчук, Богдан Рубчак і Патриція Килина. Займався влаштуванням похорону — у відсутності родини — гурт приятелів Покійного д-р Неоніля Гайворонська, адв. Ол. Семененко та інж. П. Шох.

Сл. п. Евген Маланюк під час перебування на Оселі Елленвіл влітку 1967 року

НА СУДІ СВІТОВОЇ ОПІНІЇ МІЖНАРОДНІ ЗНАВЦІ ЗАСУДЖУЮТЬ КОМУНІЗМ ЗА АГРЕСІЮ І НАРОДОВБИВСТВО

ПРОФ. Л. ДОБРЯНСЬКИЙ ЗАКЛИКАЄ УРЯД ЗДА ПЕРЕВІРИТИ ПОЛІТИКУ ВІДНОСНО СССР

Вашинґтон. — Від понеділка, 19-го лютого, тут у Залі Націй в Джорджтавнському університеті відбувається трибунал світової опінії проти комуністичних партій Совєтського Союзу та інших країн, обвинувачених у змові, плянуванні та виконуванні політики воєнних аґресій і народовбивства. Усі свідки, переважно видатні і міжнародно відомі знавці большевизму, в першому і другому дні судової розправи однодушно потверджували акт обжаловання, доказуючи це фактами з внутрішньої і міжнародної політики Совєтського Союзу та інших опанованих комуністами країн. Проф. Лев Добрянський, президент Українського Конґресового Комітету Америки і Крайового Комітету Тижня Поневолених Націй, у своїх свідченнях у вівторок, 20-го лютого пополудні, звернув увагу та закликав, щоби „в цьому Міжнародному Році Людських Прав, Сенат З'єднаних Держав Америки відзначив цей рік повною перевіркою політики ЗДА відносно Совєтського Союзу, зосереджуючи свою увагу на комуно-московському народовбивстві та та імперіялізмі-колоніялізмі в самому СССР". У дальших своїх свідченнях проф. Лев Добрянський пригадав комуно-московську аґресію та завоювання 27 не-російських націй, звертаючи увагу на поширювані тепер на Заході ілюзії „відлиги" та більшої „людяности" комунізму в Східній Европі. Він заявив: „Одним з великих самообманів нашого часу є думка про те, що „мирне співіснування" стає дійсністю в тому часі, як Москва озброює Ганой, щоб убивати американських вояків, дає підтримку Пйонґянґові для скріплення його м'язів проти американських сил в Кореї, озброює войовничих арабів для нової кризи на Близькому Сході, вдирається своїми силами на Середземне море та намагається повалити НАТО, скріплює свою облудну пропаґанду проти Америки в Африці, Латинській Америці та в інших частинах світу". Окрему увагу трибуналу світової опінії звернув проф. Л. Добрянський на давні і теперішні практики комуно-московського народовбивства в Україні.

Суд почався в понеділок, 19-го листопада о год. 10-ій перед полуднем вступними заввагами прокуратора С. Дкермана Вілліямса та оборонця Леонарда Джозефа Кейлпа, вашинґтонського адвоката-оборонця в кримінальних справах. Першим свідком був відомий знавець комунізму, старший редактор „Рідер Дайджесту" та автор багатьох праць Юджін Лайонс. Темою його свідчень було: „Кошти комунізму". Другим свідком — зізнання якого підхопила американська преса, включно з „Ню Йорк Таймсом", у своїх повідомленнях із цієї інсценізованої судової розправи над комунізмом — був південно-корейський амбасадор Ю Чанґ Янґ. Він свідчив про стратегічну важливість Південної Кореї згадуючи, як то він ще в 1953-му році перестерігав Америку й вільний світ, щоб не мирились з комунізмом на 38-ій паралелі Північної Кореї, бо після того прийде на чергу В'єтнам. Це його пророцтво на сто відсотків здійснилося і він тепер знову перестерігає, щоб Америка й союзники не повторили тієї самої помилки у В'єтнамі, бо на чергу прийде Сіям.

Дальшими свідками в першому дні були: Роберт Л. Ватсон, майор Американської Армії з В'єтнаму, який свідчив про Південний В'єтнам; о. Василь Вейновіч, декан сербської православної церкви св. Сави в Ню Йор-

(Закінчення на стор. 3-ій)

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

УКРАЇНЕЦЬ КАНДИДУЄ В АНГЛІЇ

Лондон. — Валійська газета „Савт Вейлс Еко" з 12 січня 1968 р. повідомила, що кандидатом від Консервативної партії на вибори до муніципальної столиці Валії затверджено Степана Терлецького — українця, який має англійське громадянство, прибув до Англії 20 років тому, посідає в Кардіфі комфортабельний великий готель. Вибори відбудуться у травні. Редакції газети п. Терлецький сказав, що вся його родина запроторена Москвою в Сибір.

ДОПОВІДЬ ПРОФ. П. КОВАЛЕВА

Ню Йорк. — Мовознавча Комісія НТШ влаштовує в суботу 24 лютого, о годині 6-ій вечером, в залі НТШ, 302 Вест 13 вулиця, Наукову Конференцію. Доповідь на тему „До проблеми речення і словосполучення" виголосить проф. д-р П. Ковалів. Доповідь призначена для мовознавців і ширшого загалу громадянства. Вхід вільний.

ПІДГОТОВЛЯЄТЬСЯ ВИСТАВКА ТВОРЧОСТИ ОЛЕНИ КУЛЬЧИЦЬКОЇ

Ню Йорк. — Великий і активний 64-й Відділ Союзу Українок Америки провадить підготову до чергової культурної імпрези у власній домівці в Українському Народному Домі на 2-й авеню, кімната 31: у неділю 25 лютого о 1 год. дня там відбудеться відкриття виставки творів української малярки Олени Кульчицької, яка померла минулого року у Львові. Слово про Олену Кульчицьку, як мистця і людину, виголосить мистецтвознавець, дійсний член УВАН проф. Дам'ян Горняткевич.

Д-р Семен Шевчук помер у Торонті

Торонто. — Тут помер вночі з 18 на 19 лютого ц.р. д-р Семен Шевчук, колишній адвокат у Львові, на 80-му році життя. Д-р С. Шевчук був відомий у 20-их і 30-их р.р. на Західній Україні із численних карних процесів, при чому він виступав як оборонець також у деяких політичних процесах, ведених проти членів ОУН. У 1965 році він видав контроверсійну книжку п.н. „Пора сказати правду про наші визвольні змагання добитися волі для Галицької Землі". Покійний залишив дві заміжні дочки і п'ятеро внуків. Похорон відбувся в середу 21 ц. м. з похоронного закладу „Кардинал" до місцевої української католицької церкви і після того на цвинтар.

У ДЕНЬ ВАШИНҐТОНА

З уваги на національне свято День Вашинґтона 22-го лютого, „Свобода" з датою того дня не появляється. Це число „Свободи" друкується 21-го лютого з датою 23-го лютого.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Актуальний Вашинґтон

Джордж Вашинґтон перейшов до історії, як одна з тих нечисленних її великих постатей, що поєднувала хист військового полководця із хистом державного мужа-законодатця й піонерською місією носія нових ідей. І тому невідомо, чи Джордж Вашинґтон втішається сьогодні у 200 мільйонів американців більшим пієтизмом, як переможний лідер у Визвольній війні чи як основоположник її державного демократичного устрою. Ім'я Вашинґтона стало власне символом волі, утотожненої із народоправством.

Отож самого імени Вашинґтона досить, щоб охоплювало воно собою ввесь національно - державний світогляд, всю національно - політичну програму. Підпис Джорджа Вашинґтона стоїть на першому місці під Конституцією з 17 вересня 1787 р. 181 рік, що минув від того часу — це така віддаль, що не було б дивниці, коли б тодішнього лідера вважали тепер за музейну вартість. Однак, Джордж Вашинґтон це власне такий феномен, що його, як постать живу, звеличують і нині всі його земляки і всі віддані ідеалові волі люди у широкому світі. Найбільше актуальний Джордж Вашинґтон, як символ волі і як символ державного демократичного устрою для всіх тих народів, які ще не мають цих найвищих вартостей, які все ще перебувають у стадії змагань за ці вартості.

На Джорджа Вашинґтона і на Авраама Линкольна покликаються і тепер американські державні мужі та полководці, як на тих своїх величних предків, які вели — один Визвольну, другий Громадянську — війни в ім'я волі і єдности народу і в тих своїх війнах один і другий зазнали чимало поразок, аж поки остаточно осягнули перемогу.

„Новий і праведний закон Вашинґтона" був для Шевченка і є для всього українського народу завітною політичною програмою. Як Шевченко вірив, так і всі українці в Україні й поза нею сущі вірять, що й український нарід визволиться з-під ворожого колоніяльного володіння, здобуде державну волю і закріпить її народоправним ладом. У 236-ті роковини народин Джорджа Вашинґтона належить йому також поклін від всіх українців, громадян і не громадян Америки.

Евген Маланюк

Зі смертю Евгена Маланюка, найвидатнішого поета на еміґрації, скінчилась ще одна доба в українській поезії — „доба вісниківців", у якій творили Олена Теліґа, Мосендз, Юрій Дараган, Юрій Клен... Здавалося б, ще недавно, бо щойно в 1966 році, він писав: „Може ніде так виразно не відбивається зміна поколінь, як у мистецтві. Мистці перші відчувають повів нової епохи, бо вони — в найліпших своїх представниках — завжди чатують на границі прозріння..."

Евген Маланюк відчув цей повів зовсім молодим старшиною Української Армії і в польському таборі для інтернованих українських вояків змінив зброю на перо — стилет на стильос. І так пізніше, вже в Празі, вже студентом, назвав першу збірку своїх поезій. Син степової Херсонщини, Евген Маланюк у своїх наступних збірках творив культ соняшної Геллади — України, яка розцвіте колись, визволена від московських комуністичних зайд залізними когортами українських лицарів.

Вже з половини 1920-их років Е. Маланюк був одним із найближчих співробітників відновленого у Львові під редакцією Дмитра Донцова „Літературно - Наукового Вісника", в якому містив свої поезії, статті, рецензії. І вже тоді широко довідалися в Україні про Маланюка, як про націоналістичного поета, бо з наказу партії Сосюра опублікував вірш, в якім погрожував застромити йому в груди свого баґнета. Не тільки поетичним словом, але й гострим словом публіциста поборював Маланюк московських окупантів, і на це відповідали вони постійними на нього нападами в своїй пресі.

Як літературний критик, філософ і есеїст, залишив Маланюк сучасникам і нащадкам два томи своєї „Книги спостережень", позначені тонким аналізаторським розумом і блискучим стилем. Непримиренний ворог „малоросійщини", він жорстоко картав усі його вияви в минулому й сучасному української нації. Він був вимогливий до себе й до інших, він був гострим противником партацтва в літературі, і до останніх днів свого життя шукав для неї нових шляхів.

На 71-му році урвалось життя людини, яка вирізьбила виразний слід в українській культурі. Відійшовши, Евген Маланюк залишив численних прихильників свого таланту і своїх учнів в поезії. Вояк, поет і мислитель ввійшов в історію.

МИТРОПОЛИТ-МУЧЕНИК ВАСИЛЬ ЛИПКІВСЬКИЙ

(До 30-річчя з дня смерти)

Засніженого місяця лютого 1938 року, коли лютувала не тільки природа, а й сталінський ставленець Єжов, тогочасний керівник НКВД, вулицями Києва промчалось авто, яке люди влучно назвали „чорним вороном". У ньому сидів сивобородий старець, Митрополит Української Автокефальної Православної Церкви Василь Липківський. Відвезений НКВД із села Чоколівки під Києвом на черговий допит, Митрополит ніколи додому не повернувся. Його рідна сестра декілька разів приїздила до „Всеукраїнського НКВД" з Чоколівки, допитувалась про брата, але жадної відповіді про його долю не почула. Тільки Києвом пронеслась того ж місяця страшна вістка, що по дорозі на заслання енкаведисти забили Митрополита - Мученика.

В одній із проповідей Митрополит Василь Липківський сказав: „Нехай наша свята Українська Церква буде тим Єгиптом, де знайшов собі притулок Младенець Христос, коли у Вифлеємі лютував Ірод... Своїм братерським єднанням, своєю християнською свідомістю утворимо з себе, любі брати і сестри, діти побожного українського народу, те дійсне небесне царство на землі, про яке сказав Христос: „Збудую Церкву Мою, і ворота пекельні не переможуть її". Амінь". (за „Церквою і Життям" з грудня 1966 р.). Ці думки щодо єдности українського народу в обороні християнства, людських і національних прав та гідности, хоч висловлені яких 50 років тому, звучать так сьогочасно і актуальними будуть завжди.

У своїй автобіографії, що є одночасно й обвинуваченням московсько - окупаційної влади в Україні, Митрополит Василь Липківський згадував: „Наша Церква, як національна й соборноправна, не подобалась Радвладі, особливо їй неприємна була моя праця, і року 1927 нею дозволено було скликати 2-ий Всеукраїнський Церковний Собор, якому було поставлено умову усунути мене... Під цією вимогою Собор „зняв з мене тягар служіння", і з того часу працю мою в Українській Церкві припинено"...

Коротку автобіографію Митрополит написав в 13 грудня 1933 р. в холодному Києві, в страшний рік голоду, холоду й переслідування всього українського, і треба було дійсно Божого чуда, щоб той рукопис не загинув.

„Василь Липківський народився 20-го березня 1864 р. в селі Попудні, Липовецького повіту на Київщині, в сім'ї священика. Після студій у Київській Духовній Семінарії та Духовній Академії, висвятився він 1891-го року на священика й через рік прийняв обов'язки настоятеля собору в місті Липовець. Опісля Василь Липківський був директором Київської Церковно - Учительської Школи ,але незабаром його звільняють за „українофільство".

Дальші роки життя і праці молодого священика — це змагання за справді Українську Церкву, а у висліді — поліційні переслідування. Аж прийшов вимріяний 1918 рік — рік волі. Протоєрей Липківський скликає зі своїми сподвижниками 1-ий Всеукраїнський Церковний Собор і широко розгортає працю. Він творить українські парафії, перекладає текст Служби Божої українською мовою, очищуючи її від московського засмічення, поширює Евангелію. В місяці липні протоєрей Липківський стає настоятелем Софійського Собору в Києві й привертає йому велич часів козацького відродження" — писав у „Шляху Перемоги" з 6 липня 1958 р. непідписаний автор.

І далі в тій статті читаємо: „... московське насилля знову приборкало Україну, але протоєрей Липківський продовжує свою працю для росту й величі Української Православної Церкви. В жовтні 1921 р. Всеукраїнський Церковний Собор у Києві покликає Липківського на престіл князя Церкви, наділяючи його свяченням на Митрополита Київського й усієї України. Але Бог накладає звичайно на своїх вибранців терновий вінець, щоб опісля вивищити їх у славі. Не минув цей вінець колючого терня й Митрополита Липківського".

Без огляду на похилий вік, Митрополит за час свого служіння відвідав понад 500 парафій УАПЦ. Його знали, його любили, шанували вірні, була змушена толерувати безбожна „влада", аж поки не попридушувала петлюрівські повстання, що спалахували ще й у 1923 р., і врешті - решт не приборкала непокірної України.

На Соборі УАПЦ в 1927 р. терор досягнув вершка: священики не наважувались сказати слова, оточені з усіх сторін сексотами та перевдягненими енкаведистами. Мовчав і Митрополит. А потім підвівся і голосно запитав: „Чого злякались? Хто могутніший за Бога? Кого, крім Нього, маємо боятись?"

Що ще можна сказати, згадуючи його в 30-ті роковини смерти з руки новочасних іродів?

Леонід Полтава

ЗГАДУЮТЬ ПРО МАРШАЛА ТУХАЧЕВСЬКОГО

Зліквідованого в 1937 р. „за змову" маршала М. Тухачевського, колись заступника наркома оборони, згадує тепер совєтська преса, як „героя СССР". Київська „Молодь України" з 16 лютого, яка про зліквідованих українських письменників звичайно „розповідає" лише натяками, що в такому-то році вмер, — у статті про Тухачевського писала: „Трагічна смерть 1937 року обірвала яскраве життя надзвичайної людини" і т. п.

А. Заплітний

ДЕЩО ПРО ПОЛІТИКУ, ПОЛІТИЧНИХ ДІЯЧІВ І ПОЛІТИЧНІ ПАРТІЇ

Часто в приватних розмовах, на зборах і в часописах зустрічаємо якщо не виразні осуди, то зневажливі і згірдливі натяки на рахунок політичних партій і політики взагалі. Політика — це щось підрядне і неприємне. Політик — це особа без етичних засад, що старається грати на почуваннях своїх співгромадян, щоб запевнити собі впливи та матеріяльні вигоди. Політичні партії ведуть до партійництва і політичної гризні, які нікому не приносять користи, а часто завдають великої шкоди. Малощо не чеснотою стає аполітичність, тобто повне відгородження себе від політичного життя нації. Якби такі думки були спорадичні, на них можна було б не звертати уваги, але вони ще глибоко закорінені в деякій частині нашого громадянства. Особливо шкідливий вплив вони мають на нашу молодь, наприклад, у ЗДА і в Канаді. Вона щодня зустрічається з політичними явищами в цих країнах і приходить до переконання, що політика — найважливіша ділянка людської діяльности, що політики назагал чесні і повні відповідальности за свої діла та слова і що партійництво і партійна гризня це проминальні явища. Не можна осуджувати всіх лікарів, правників, педагогів, якщо серед цих професіоналістів знайдуться особи, які діють на шкоду суспільности.

Що політика є найважливішим проявом збірної діяльности, потверджує історія людського роду від найдавніших часів. В старовинній Гелладі політика була сполукою теорії і практики, як вести державу, як лагодити державні справи, щоб запевнити безпеку і спокійний розвій своїй країні серед таких самих держав. Це видно передусім у творах таких геніїв як Платон і Аристотель.

Це основне поняття залишилось дійсним по нинішній день, хоч з ходом часу зустрічаємо його різні розгалуження, говоримо, наприклад, про внутрішню, закордонну, економічну, аґрарну політику і т. д.

В гелленській добі помічаємо, що до політичної праці бралися або були вибирані звичайно найздібніші і найшляхетніші особи, хоч не бракувало й амбітних демагогів, що ставили себе понад державними інтересами своєї країни. Політичні діячі тішилися великою повагою в громадянстві, яке свідомо, а часом інстинктово відчувало, що в руках політиків лежала доля їхніх держав та їхнє особисте існування.

В середніх віках і дещо пізніше ролю партії в Західній Европі виконувала шляхетська верства, а в царській Росії — поміщицька.

У пореволюційних часах всюди до голосу прийшли політичні партії. Політична партія — це більша або менша група людей, яка хоче здійснювати спільну програму в усіх ділянках національного життя. Політичні партії є фактичними носіями та виконавцями політичних дій і програм. Не можна навіть уявити будь - якої політики без політичних партій.

Вагу і значення партії видно найвиразніше в СССР, де 6 мільйонів членів і два з половиною мільйони кандидатів компартії тримають у тяжкому ярмі вже півстоліття 230 мільйонів населення.

В демократичних країнах звичайно більше політичних партій, але тільки одна з них, тобто та, що під час виборів здобула найбільшу кількість голосів, має владу в державі. Немає і не було в історії такої геніяльної особистости, щоб сама одна могла полагоджувати всі державні справи. Як показав досвід, найкращим є стан, коли в державі є дві партії: одна при владі, друга в опозиції.

Дещо трудніша справа тоді, коли в державі є більше політичних партій, бо тоді тяжче зговоритися щодо загальної програми. Клясичним прикладом багатопартійної держави була Франція перед приходом генерала де Голля. Там уряд тривав пересічно півроку. Де Ґолль, ставши президентом, в першу чергу приступив до творення нової партії, яка при виборах, без надужить, здобуває більшість представників до парляменту. Відтоді бачимо у Франції постійність влади, великий добробут та її значний вплив на міжнародному полі.

Чим більша партія, тим більші вимоги ставить вона до партійних провідників щодо їх знання, праці та провідницького хисту. Звичайно тільки з великих партій виходять великі особистості, що попадають на сторінки історії. Малі партії мають ту від'ємну сторону, що в них навіть не пересічні особистості не можуть розгорнути своїх сил і здібностей. Їх часто усувають від впливу пересічні члени з певною дозою хворобливої амбіції. Законодавства деяких держав знають постанови, які утруднюють творення нових партій, особливо під час виборів.

Політичним діячам недержавних народів приходиться діяти в далеко трудніших обставинах. Вони звичайно можуть тільки частину часу присвячувати політиці, працюючи за фахом, щоб забезпечити собі і своїй родині прожиток. Їхня позиція сильніша, і поле їхньої праці ширше, якщо громадянство краще зорганізоване, має більше зрозуміння для політичних справ та обдаровує їх своїм признанням і довір'ям.

Оцінюючи чи осуджуючи політичних діячів, треба пам'ятати, що вони спираються на поглядах і почуваннях більшої або меншої кількости індивідів, яких годі зміряти і обчислити, а можна радше відчути. До того вони часто змінюються. Мірилом оцінки політики є її успіх. Не без підстави сказав сто років тому німецький канцлер Бісмарк, що політика є мистецтвом осягнення можливого.

Аполітичність у демократичних державах не має ніякого оправдання. Якщо приймаємо за безспірний факт, що політика є найважливішою, а заразом найтруднішою ділянкою людської діяльности, яка рішає про долю народів, тоді кожний член нації повинен згідно з своїми силами і спроможностями вносити свою частку, щоб вона мала успіх.

Це не значить, що кожний з нас, вибравши собі якусь політичну лінію, мусить ходити на всі партійні збори та імпрези. Ми повинні запізнатися з основними вимогами національної політики, знати історію своєї нації та підержувати ті політичні чинники, які ми апробували.

Аполітичність є чеснотою в однопартійних комуністичних державах. Там її толерують і навіть часом нагороджують. Свого часу Ленін сказав: „У нас є багато партій, але тільки одна стоїть при владі. Всі інші сидять в тюрмі". Трудно зрозуміти, чому ми маємо виконувати накази комуністичних тиранів тут, на вільній землі, і добровільно зрікатися політичної діяльности в користь нашої нації, тим більше, що за неї в СССР гостро карають.

Ми маємо такі політичні партії, на які заслужили. Якби громадянство хотіло мати їх ліпшими, воно може осягнути це активнішою участю в партійних організаціях, надаючи їм відповідного напряму і тактики та беручи участь у виборах до законодавчих органів. В деяких державах існують закони, які примушують громадян до політичної діяльности, особливо до участи в виборах і накладають кари на тих, що без причини ухиляються від цього громадянського обов'язку.

Так звана партійна гризня, на яку покликаються аполітичні громадяни, є явищем підрядним і проминальним. Вона бурхлива і не перебірлива під час виборчих кампаній, але у культурних народів вона втихає відразу ж по виборах. Партія, що здобула більшість голосів, перебирає або затримує владу, а партія, що вибори програла, переймає ролю дуже потрібної і загальношанованої опозиції.

Програти вибори — це не ганьба і не сором. Це ствердження, що противна сторона була краще зорганізована, має здібніших людей і ліпші програми діяльности. Це осторога, що треба себе підтягнути так, щоб виграти наступні вибори.

Одначе, завжди треба пам'ятати, що при всій різнородності та великих місцевих відмінах у виконуванні політичної праці політика залишилась найважливішою ділянкою. Навіть високо-культурні народи з розвиненою економікою, наукою і мистецтвом бували жертвами нападу і підбою збоку напівдиких напасників, якщо не зуміли завчасу поставити свою внутрішню чи за-

(Закінчення на стор. 3-ій)

ГОЛОС ЧИТАЧА

З чортом не можна пактувати

У швайцарському тижневику „Швайцер Ілюстріртe" з 8 січня ц. р. появилася вступна стаття начального редактора, пов'язана з берлінським муром. Думки, висловлені в тій статті, цікаві й для наших читачів, і тому подаємо їх у скороченні.

Під час міжнародної пресової конференції в Східньому Берліні, 15 червня 1961 р., зональний потентат Ульбріхт заявив, що будівельні робітники Берліну зайняті будовою мешкальних домів, а про будову якогось муру ніхто й не думає. Але два місяці пізніше, 13 серпня вранці, рознеслася вістка, що східньонімецький кордон замкнений військом, а впоперек Берліну будують мур, ясно за порозумінням з Москвою.

Західні потуги не мали ні відваги, ні охоти протидіяти, і тисячні маси берлінців даремно чекали на прихід американських військ, що мали б спинити насильний поділ Берліну. І сталося те, чого ніхто не сподівався: східньонімецькі поліцаї почали стріляти німців, які пробували втекти із східньої зони на захід. Надія на мирне поладнання справи розвіялась, тим паче тепер, коли комуністичні узурпатори розбудовують укріплення, немовби їм загрожує інвазія із Заходу. Розбудову укріплень берлінського муру ілюструють фотознімки.

Тяжко зрозуміти, — читаємо в тій статті, — як горстка злочинців може відібрати у 18 мільйонів німців право на свобідне життя, як може відірвати їх від матірнього пня. Та горстка злочинців проповідує соціяльну справедливість і боротьбу з капіталізмом, а 18 мільйонів людей сидить немов у в'язниці, під в'язничним режимом.

Провідні західні кола все ще думають про можливість порозуміння з поневолювачами, забуваючи, що з чортом не можна пактувати. Та не тільки провідні західні кола так думають, — додамо від себе, — і між нами є люди, які вірять в успіх пактування з червоним чортом.

О. З.

Микола Щербак

ГОРІННЯ

Е. Маланюкові

Не збагнути, чого ти хотіла
Від поета, прелюта зимо,
Зупинити морозом незримо
Гримотіння душі і тіла.

Не дождати весни цвітіння,
Не побачити сонця сходу..

Хіба можна
згасити горіння —
Простування ідеї й народу!

Хіба можна думку здолати!
Хіба мрію бурі гасили!..
Він заснув,
щоб у сні набрати
На останнє змагання сили!

І горіти,
й палати без спину,
Бо в крові
в Нього струмні звитяги
Каторжан жорстокого Риму,
Козаків і варягів!

18 лютого 1968 року.

Леонід Полтава

ЯКІВ ГНІЗДОВСЬКИЙ

(Перед ретроспективною виставкою в УВАН)

Мистецтво — це творчість, а творчість це, передусім — шукання. Можна знаходити й удосконалювати до краю, до недосяжної межі, але коли не шукати далі — мистецтво перестане бути творчим, тобто перестане бути мистецтвом, виродиться в копіювання або й самокопіювання.

Такі й подібні думки приходять на гадку під час оглядин розмаїтої творчости Якова Гніздовського. Нові країни, нові роки — новий і Гніздовський Але власний стиль, скупу, лаконічну вимову, сказати б, клясичну простоту лінії він знайшов відразу. Яків Гніздовський щоразу новий у матеріялі (а матеріял підказує навіть тему!), у вислові баченого світу мовою пензля чи різця, але не в стилі. Якщо взяти його чудові ілюстрації до „Сестрички Меласі" Марка Вовчка з 1942 р., виконані ще в Хорватії (до речі, те, перекладене Йозефом Живковичем оповідання вийшло потім ще кількома европейськими мовами), і порівняти з найновішими — ілюстраціями до „Малого індіянина", то помітимо тільки ще більшу скупченість, ще рішучіше відкинення несуттєвих ліній, але не різницю в стилі. Те, що багато мистців шукають упродовж свого життя, Яків Гніздовський знайшов відразу. Між сотнями картин навіть не фахове око відразу впізнає твори Я. Гніздовського, як в поезії розпізнає Рильського, Маланюка, Льорку чи Е. Павнда між тоннами задрукованого паперу.

Яків Гніздовський — наскрізь український мистець, хоч у нього майже немає творів на українську тематику. В кераміці, що займає визначне місце в його творчості, це видко наявно: він виростає з потаємних глибин Трипільської культури. В поетичних оліях, у рисунках, виконаних з китайсько-японською терпеливістю і точністю, він такий життьолюб, такий поет, що треба було дійсно народитись на землі, яка має всі дані стати новою Гелладою, як писав про Україну Юрій Липа. В образотворчому мистецтві Я. Гніздовський такий же поет життя, як у мистецтві кіна Олександер Довженко, а слова Максим Рильський.

Показово, що в недавно опублікованій „Прологом" монографії відділ репродукцій розпочинається мідяною тарілкою з 1942 року, на якій мистець зобразив Адама і Єву біля дерева життя. Його біблійні постатті — такі ж людські, повнокровні й живі, як і „Скитальці" з 1946 р. (олія), „Голуби" з 1952 р. (лінорит), керамічна „Риба" з 1953 р., трипільський „Птах" (терракота, 1953), „Яйця в кошику" (олія, 1960), „Отара овець" (дереворіз з 1966)... Його „Помідори" (олія, 1964) такі ж повні життя і живої краси, такі ж поетично гарні, як і портрет „Вагітної" (олія з 1960) або „Трава" — рисунок, від якого голова йде обертом, стільки в ньому порухів, деталів, повітря...

Талант — це не тільки „від природи", це, як висловився, здається, Ґете, посидючість. Подивугідна працьовитість — одна з характеристичних рис мистця. Його рисунки вражають таким опрацюванням деталів і тому такі, сказати б, суцільні, що в наших часах поспіху й загальниковости не легко знайти іншого майстра типу Гніздовського. Витратити три місяці на один дереворіз, три місяці впертої, послідовної праці — це в наш час щось, що переходить межі уяви.

Велика сива чуприна, лагідний і проникливий погляд, покраяне кількома гострими лініями чоло і сильні руки, руки людини праці. Таким запам'ятався Яків Гніздовський під час принагідної зустрічі в Парижі, де щаслива доля послала йому дружину-українку, народжену у Франції і виховану в двох мовах та культурах, — життєлюбної, барвистої української і витонченої французької; таким запам'ятавсь і у великому неопаленому помешканні на Бронксі в Ню Йорку, в якому єдиним джерелом тепла на всю довжелезну кімнату була гончарська піч (тоді Я. Гніздовський вичаровував „Голубів" та „Риб"); і нині, вже в іншому домі, людина зовнішньо не змінилась. Але скільки відбулося змін у світі, де „все йде, все минає"! Довгий і не раз важкий шлях від до цього великого і затишного будинку на Бронксі, вікна якого виходять у садок, а з другого боку, коли дивитись вночі: — далеко внизу сяють сотні вогників великого міста, що десь ховається в гаях і лісках... Дев'ятирічна донечка Марія-Марта має свою кімнатку, в якій повно книжок. Вона — член гуртка молодих книголюбів!

У цьому домі живуть три мови: українська, англійська і французька, живуть квіти, живуть на стінах картини. До речі, тепер тут повна диспропорція на стінах: понад 50 творів уже переїхали до будинку УВАН, де незабаром відкриється ретроспективна виставка. Ми ходимо з дружиною з кімнати до кімнати, як у музеї, але музеї, сповненому не минулого, а сучасного життя, з його „Осінню над Гудсоном", величезним дереворізом „Поле", „Експресом на Бронксі", натюрмортами, включно з „Водотягом", який нарешті в цім будинку вже не затинається і не ламається.

У робітні майстра починають сходитись з різних кінців Европи давні меблі. Між ними — велика, з різьбами, скриня, частина людського життя десь у XVIII чи й XVII столітті. Мені кожна скриня завжди нагадувала одночасно і колиску, і труну, і може тому ця довга важка різьблена скриня в робітні мистця здалася мені такою „своєю". Тут їй місце, саме тут, де й фарби живі, мертва природа оживає, і прадавня „Риба" Божий символ у минулому, втілення мудрости (і — як ми ще донедавна вважали — мовчанки), тут ця „Риба" (кераміка з 1953 р.) переростає в рибу риб, як пісні обернулись у „Пісню пісень".

А ось і „Вівця" — дереворит з 1961 року, який знайшов уже певного, хоч прихованого, „послідовника": „Вівцю" було відбито в кількості до 100 примірників, вона „пішла по світі", зневажаючи всю технократію і бетонізацію сучасности, всю наполошеність і розгубленість сучасної людини. „Вівця" Якова Гніздовського йшла собі по Америці, як господиня по власній квартирі. І хтось не витримав: скопіював ту „Вівцю", хоч не мав терпеливости скопіювати тисячі вовняних деталів, і пустив її по світі, як „власну". Розглядаємо світлину з зображенням підфальшованої вівці. Думаю, що таку подію можна сприйняти як відзначення. До речі, оригінальна „Вівця" Я. Гніздовського перебуває в Бостоні, де вона в 1961 році одержала першу нагороду...

В англійському виданні журналу „Конесеор" з березня 1967 р. на 196 стор. зрепродуковано дереворіз Я. Гніздовського „Череда овець". Біля нього редакційна примітка: Автор народився в Україні 1915 року і біографічні дані. Із розмови з мистцем: „Я люблю відпорність (чи спротив) дерева, — каже Яків Гніздовський. — Я вірю, що спротив допомагає мистцеві... Нині, коли кожний намагається бути оригінальним, виглядає, що брак оригінальности, може бути найбільш оригінальним

(Закінчення на стор. 3-ій)

Пітсбург відзначає Золоті Роковини УНР

Зліва направо: інж. Михайло Корчинський, голова загального комітету; д-р Юрій Кишакевич, голова бенкету; президент УНР в екзилі Микола Лівицький; інж. Михайло Комічак, тостмайстер бенкету і голова концерту; д-р Михайло Пап, головний промовець по-англійськи. Промова д-ра Папа на бенкет була рівночасно подана в радіо на стації ВПІТ-ФМ.

Головні українські промовці на бенкеті у Пітсбурґу з нагоди 50 - ліття української революції і державности. Бенкет, в якому взяло участь понад 130 осіб, відбувся у Рузвелт Готелі в суботу, 27-го січня. На другий день 28-го січня, відбувся концерт, получений з маніфестацією, у Карнеґі Мюзік Гол з участю понад 1,100 осіб. Головною атракцією концерту був Хор „Дніпро" з Клівленду під управою п. Є. Садовського. Роковини знайшли широкий відгук у Пітсбурзькій пресі, включно з прихильною редакційною статтею.

Відбувся вечір СУЖА, присвячений Золотим Роковинам УНР

Ню Йорк, Н. Й. (СУЖА). — Роля української преси, як державно - творчого чинника, була темою доповідей д-ра М. Стахова, полк. В. Кедровського та д-ра Я. Шавяка на Вечорі Спілки Українських Журналістів Америки, що відбувся тут в суботу, 17 лютого ц. р., в залі Українського Інституту Америки й був присвячений Золотим Роковинам відновлення української державности. Відкриваючи Вечір, голова СУЖА ред. М. В. Дольницький пригадав, що СУЖА відзначає тепер 15-ліття свого існування і підкреслив, що українська преса завжди була на службі української державницької ідеї... Дальшою програмою проводив секретар СУЖА, д-р Р. Криштальський.

Вечір СУЖА був переплітаний виступами письменника І. Керницького, який відчитав фейлетон „Договорення", і оперного співака Осипа Стецури, який при акомпаніяменті проф. Євгенії Курилович - Чапельської, відспівав три пісні: „Ой, нагнувся дуб високий" М. Голубця - М. Гайворонського, „Як стрільці йшли з України" Р. Купчинського — М. Фоменка і „На чужині" О. Олеся - А. Гнатишина.

Вечір СУЖА попередило засідання Гол. Управи СУЖА, участь в якому взяли ред. М. В. Дольницький, д-р М. Стахів, М. Островерха, д-р Р. Криштальський, д-р Р. Голіят, д-р Б. Ржепецький, С. Женецький, д-р Я. Шавяк, І. Світ і полк. В. Кедровський. Предметом нарад була справа інкорпорації СУЖА, можливості нав'язання ближчих взаємин з неукраїнськими журнал і стами, діяльність назовні, публікація Бюлетеню „Український Журналіст" і співпраця з СУЖ Канади в рамках Федерації Спілок Українських Журналістів Америки й Канади. У звітах подано, що СУЖА має 103 члени, готівки в касі є 753.58 дол., і що вже незабаром появиться Пропам'ятна Книга з двох З'їздів Українських Журналістів Америки й Канади.

НА СУДІ СВІТОВОЇ ОПІНІЇ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ку, який свідчив про релігійні переслідування в Югославії; д-р Джозеф Дуннер, професор політичних наук в Єшівському університеті в Ню Йорку, який свідчив про переслідування жидівської групи в Совєтському Союзі; Філіп Аббот Лус, колишній лідер Проґресивної Партії Праці в Америці, який свідчив про можливості комуністичної партизанської війни в ЗДА; Едґар С. Бунді, колишній американський розвідчик, який свідчив про релігійні переслідування в захоплених комуністами країнах; Едвард Сканнел Батлер, який свідчив про вплив Кастра на Лі Гарві Освальда, вбивника президента Кеннеді. Того ж дня на пополудневій сесії зізнавали: д-р Андрас Поґані (про останні 20 років в Угорщині), д-р Ляшло Варґа (про нехтування людськими правами в Угорщині), Йосиф Шалай (про комуністичні в'язниці в Угорщині), Моніка Флідер (про комуністичну індоктринацію в школах Чехословаччини) та д-р Джаб Намінов, голова Калмуцького Комітету (про масові депортації і народовбивство в СССР).

На вівтірковій сесії, крім проф. Л. Добрянського, свідчили: Гергард Бушман (про совєтські злочини в Естонії), д-р Ніколас Нярaді (про совєтське захоплення Східньої Европи), Агмадиллаг Донто (про комуністичну інвазію на Тибет), Дейвід Кін (про комуністичні впливи на студентів тут і закордоном), проф. д-р Антін Бускарен (про совєтські дипломатичні та договірні насильства), Луїс Ґонсалес - Ґрахаляс (про комунізм у сьогоднішній Кубі), Джан Нобел (про совєтські табори каторжної праці, в одному з яких він сам перебував), о. Ричард Вурмбранд (про релігійні переслідування за залізною заслоною) та Бернард Йог (про вину вільного світу за комуністичні злочини).

На сесії трибуналу в середу, 21-го лютого, на першому місці заповіджені зізнання — як сказано в офіціяльному повідомленні — колишнього українського амбасадора проф. Романа Смаль-Стоцького, який мав свідчити про мововбивство, народовбивство і антисемітизм в СССР.

Цей інсценізований суд відбувається по всім правилам звичайного суду: прокуратура викликає свідків, оборонці оспорюють їх кваліфікованість чи причетність їх свідчень до справи й опісля трибунал вирішує. В першому дні розправи було приявних біля сотні осіб, але сильно була заступлена преса, радіо і телевізія.

УСПІХ РАДІОПЕРЕДАЧ „ГОЛОС УКРАЇНИ"

Буенос Айрес. — Українські радіопередачі „Голос України", що їх веде Юрій Мушак через станцію „Радіо - Спленділ", закінчують вже третій рік існування, здобуваючи чимраз більші признання як серед української спільноти, так і серед чужинців. Вони цікаві тим, що п. Мушак працює „спікером" кількох радіостацій і свої авдиції підготовляє фахово, подає постійно вістки про діяльність і успіхи громад всієї української еміґрації.

ЯКІВ ГНІЗДОВСЬКИЙ

(Продовження зі стор. 2-ої)

вкладом у сучасне мистецтво". — Калямбур? — так, але „Вівці" Я. Гніздовського оригінальні вже самою темою, не кажучи про виконання. В монографії зацікавлені знайдуть більше оригінальних думок Я. Гніздовського в його статтях.

Його твори, зокрема дереворізи, можна побачити і в Японії, і в Індії. Саме з Бомбаю надійшов рекламний плякат виставки, зорганізованої Інформаційною Службою Америки, і на ньому — репродукція української тополі Якова Гніздовського. Твори мистця побували вже дійсно від Бомбаю до Москви, де він виставлявся у групі „Сучасна американська графіка". Олійні картини можна побачити в Батлер Інституті в Огайо, у Вашинґтонському університеті в Сеатлі, у Делаверській ґалерії... Дереворити — у славетному Бостонському музеї, у Норфолкському музеї, 7 дереворитів закупив Білий Дім, і їх не раз уже виставляли в Смітсонському Інституті; є вони вже і в колекції Нелсона Рокефеллера. Вже два роки триває мандрівна виставка графічних праць Я. Гніздовського в Америці по університетських ґалеріях, організована „Файн Прінтс Сосайти", з прегарно виданим каталогом із 31 ілюстрацією.

Мистець Яків Гніздовський

Тож нова, красна, мурована хата для родини мистця — не випадковість, і в ній — також ніяк не випадково постали і постають нові й нові твори, які ми не хочемо ще називати шедеврами тільки тому, що чекаємо на нові шедеври.

НАЦІОНАЛІЗМ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

установ" постійно фабрикують і видають різні антирадянські книжки, статті та інші матеріяли, які намагаються засилати в нашу країну і постачають ними буржуазні органи преси і радіостанції".

„Уряди капіталістичних держав, їх розвідки, реакційні кола утримують і використовують у боротьбі проти нашої партії і народу різні антикомуністичні і антирадянські організації, в тому числі українські контрреволюційні зрадницькі елементи, які свого часу втекли за кордон, боячись відповідальности за скоєні злодіяння. Не від хорошого життя імперіялісти намагаються якось оживити цих політичних мертвяків, щоб з їх допомогою посилити боротьбу проти Радянської України, вплинути отрутою націоналізму на еміґрантів, а можливо і деяких наших політично незрілих, і дейно нестійких людей. Запродавшись імперіялістичним державам, ці безбатченки вірно служать своїм хазяям, виконують їх найпідліші завдання. Немає в світі такої брехні, таких наклепів, яких би вони не зводили на великий, талановитий, героїчний і трудолюбивий український радянський народ. Як відомо, еміґранти є у всьому світі. З кожної країни з тих чи інших причин виїжджають люди за кордон. Але вони завжди з любов'ю згадують той народ, з якого вони вийшли, радіють його успіхам, вболівають за невдачі. Так поводить себе і основна маса української трудової еміґрації за кордоном".

„Чого ж з такою злобою і ненавистю виступають проти нашого народу українські контрреволюціонери і націоналісти? Тому, що вони хочуть вислужитись перед своїми хазяями — імперіялістами. Тому, що вони ненавидять український народ, який своєю волею встановив радянський лад, будує нове комуністичне життя без поміщиків, капіталістів, куркулів. Нарешті тому, що їм ще мерещиться давня божевільна мрія — в крові потопити трудящі маси, встановити капіталістичні порядки і сісти на шию українському народові. Цю контрреволюційну суть українського буржуазного націоналізму треба пам'ятати всім нашим людям. „Базікання про так звану самостійність", про якийсь занепад культури, мови є гнилою приманкою, на яку може клюнути лише політичний сліпець, обмежена або озлоблена людина, різні демагоги і перероджені, а також деякі любителі показати свою „зверхність", для яких все, що робиться нашим народом, не те, що, бачте, його персоні хочеться".

Так вилаявши „буржуазних націоналістів", Шелест в дальшому вимагав:

„У своїй роботі партійні організації повинні враховувати ці обставини. Треба постійно і наполегливо підвищувати політичну свідомість і революційну пильність наших людей, виховувати в них ненависть і презирство до імперіялістів і буржуазного способу життя. Зусилля всіх партійних комітетів треба спрямовувати на піднесення рівня і ефективності ідеологічної роботи в масах, на поліпшення марксистсько - ленінського загартування комуністів, комсомольців, всіх трудящих. Треба краще організувати оперативну інформацію про політичне, економічне, культурне життя нашої країни, про важливі міжнародні події. В цьому повинні брати участь всі партійні, радянські, господарські керівники, наша інтеліґенція, найбільш підготовлені і досвідчені комуністи. Політичну роботу в масах слід розглядати як почесний, найбільш відповідальний обов'язок кожного члена партії". І далі:

„В місті Києві і області працює багато вчених, інженерно - технічних працівників, діячів культури, викладачів вищих навчальних закладів, вчителів, лікарів, спеціялістів народного господарства. Це велика політична і культурна сила, здатна під керівництвом партійних організацій піднести ідеологічну роботу на рівень сучасних завдань. Та окремі партійні комітети ще не ведуть систематичної роботи серед інтеліґенції, недостатньо залучають її до активної громадської діяльности. Важливе місце в ідеологічній роботі займає естетичне виховання народу, особливо молоді і дітей. Комуністична партія постійно піклується про формування у радянських людей високих естетичних поглядів, уміння бачити і цінити все, що є прекрасного в житті, мистецтві, природі, розуміти красу праці і людських відносин, бути непримиренними до ворожих радянському суспільству буржуазних ідей".

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА Ч. 5

інж. Б. Коссак, Воррен	$ 10.00	В. Сторожинський, Бронкс	2.00
І. Гулей, Бруклин	8.00	В. А. Цетенко, Лейк Парсіппані	2.00
І. Гуцуляк, Шикаґо	8.00	Г. Шевчук, Менвілл	2.00
Д. Рубаха, Гемтремк	8.00	А. Масси, Джерзі Сіті	1.50
В. П. Дучинський, Клівленд	5.00	В. Адамкевич, Нюарк	1.00
Г. Грицко, Брайнінґсвілл	4.00	А. Андреадіс, Лонґ Айленд Сіті	1.00
Ю. Корбило, Вудсайд	4.00	О. Білоґан, Іст Орандж	1.00
д-р Я. Коропей, Повтакет	4.00	Є. Бобецький, Веллей Стрім	1.00
Н. Кошельок, Данкеннон	4.00	В. Васильків, Вотервліт	1.00
І. і Р. Кукурба, Фармінґтон	4.00	Ю. Галамай, Клівленд	1.00
А. Рудницький, Севен Гиллс	4.00	М. Гринішак, Елізабет	1.00
І. Баранецький, Джексон Гайтс	3.00	С. Грицишин, Картерет	1.00
П. Брезден, Вілтон	3.00	П. Гузва, Честер	1.00
А. Вовк, Гастінґс он Гадсон	3.00	В. Глют, Джексон Гайтс	1.00
М. Городиський, Томс Рівер	3.00	о. С. Дашо, Філядельфія	1.00
І. Грицишин, Шикаґо	3.00	І. Демків, Ню Йорк	1.00
К. Гупало, Седдл Рівер	3.00	Н. Древецький, Трой	1.00
С. Жук, Вріджпорт	3.00	А. Дякун, Вілліямсвілл	1.00
Ю. Калитчук, Ню Йорк	3.00	Д. Дячишин, Фордс	1.00
М. Кузь, Рочестер	3.00	д-р В. Іванович, Чіллікоте	1.00
П. Кучкуда, Сідар Гров	3.00	М. Заплітний, Бруклин	1.00
О. Кушнір, Дітройт	3.00	М. Заплітний, Вунсакет	1.00
М. Куян, Савтпорт	3.00	А. Кедринський, Джерзі Сіті	1.00
Є. Мащак, Джерзі Сіті	3.00	А.Ківюк, Вайтстави	1.00
В. Лесів, Вудбайн	3.00	С. Кліщ, Елмайра Гайтс	1.00
Б. Лисак, Ню Гевен	3.00	М. Ковбасник, Ню Йорк	1.00
К. Лучка, Фльорал Парк	3.00	М. Куликовський, Бентон Гарбор	1.00
Л. Петренко, Мілвокі	3.00	М. Кучма, Парма	1.00
В. Реннер, Озон Парк	3.00	М. Кушнір, Філядельфія	1.00
С. Романків, Гартфорд	3.00	М. Лепак, Шикаґо	1.00
В. Рондяк, Ню Гевен	3.00	К. Лукач, Вілкіс Бер	1.00
В. Савюк, Флорал Парк	3.00	О. Макогін, Парма	1.00
М. Сташишин, Бруклин	3.00	М. Мартинюк, Юніон дейл	1.00
М. Стебельський, Шикаґо	3.00	В. Мацук, Берлін	1.00
А. Супик, Ірі	3.00	А. Мельник, Ню Брітен	1.00
Я. Томашівський, Геттісбурґ	3.00	С. Місяк, Гартфорд	1.00
М. Яремко, Бруклин	3.00	В. Осташ, Елмайра	1.00
Ф. Ярош, Шикаґо	3.00	О. Палій, Нортхемптон	1.00
Л. Вазилюк, Бріджпорт	2.00	М. Петрович, Філядельфія	1.00
В. Буцяк, Ню Йорк	2.00	І. Рип'янський, Бронкс	1.00
І. Галичин, Форест Ґіллс	2.00	М. Романенко, Седдл Брук	1.00
А. Гуцал, С. Пітерсбурґ	2.00	Д. Сорока, Честер	1.00
А. Дзенцьоловський, Вестчестер	2.00	Я. Строченко, Шикаґо	1.00
Г. Зарицький, Плейнвю	2.00	А. Тимошук, Вріджпорт	1.00
Л. Король, Монтреаль	2.00	П. Тіцький, Перт Амбой	1.00
О. Кулицький, Ню Йорк	2.00	В. Туницький, Філядельфія	1.00
В. Мерещак, Гартфорд	2.00	М. Хомяк, Філядельфія	1.00
С. Панчак, Боффало	2.00	Л. Цимбалістий, Маямі	1.00
М. Папроцький, Стратфорд	2.00	Ю. Чайка, Ветлегем	1.00
С. Свіченюк, Міллстави	2.00	Т. Чорній, Балто	1.00

ДЕЩО ПРО ПОЛІТИКУ, ПОЛІТИЧНИХ ДІЯЧІВ І ПОЛІТИЧНІ ПАРТІЇ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

кордонну політику на правдиві рейки.

На кінець наведемо голоси визначних державних мужів. „Щоб демократичний устрій діяв і втримався, — казав Т. Джефферсон, — вічна сторожкість (щодо державних справ) є ціною волі". Д. Вебстер додав: „Бог дає волю тим, що волю люблять, її обороняють та борються за неї. Нічого не врятує волі, якщо ми її долю довіримо іншим, а не своїм рукам". Є. Бурк писав: „Щоб зло затріюмфувало, потрібно, щоб добрі люди нічого не робили".

Наші земляки у вільному світі повинні засвоювати собі позитивну практику політичного життя Західнього Світу, а передусім зревідувати деякі свої невірні і застарілі погляди на політику, політичних діячів та політичні партії.

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. Марії Яримович
в ЧІКАҐО
склали на Фонд Об'єднання Працівників Дитячої Літератури:

Борис Соболь (брат Покійної) $100.00; Батьківський Комітет при Школі св. о. Миколая в Чікаґо $25.00; по $20.00: д-р Ілля Мула, д-р Орест і Рома Яхтовичі з Чікаґо, Марія Голод із Торонто, д-р Володимир Прокопович з Дітройту; по $15.00: Микола й Ольга Оленичі та Степан і Марія Скробачі з Чікаґо, Лев і Оксана Щурі з Ню Йорку, Олесь і Орися Бованки з Трентону, Денис і Павлина Барановські з Торонто; по $10.00: д-р Євген і Олена Богачевські, Дмитро й Ореста Пілецькі, Осип і Ірина Шаруни, д-р Іван і Михайлина Лисейки з Чікаґо, д-р Роман і Стефа Барановські з Вашинґтону, Володимир і Мирослава Приймаки, Нуся Смеречинська з Рочестеру, Михайло й Олена Іванишини, Торонто; по $5.00: Василь Бойко, Андрій і Орися Гарасовські, Іванна Горчинська, Ольга Масник, д-р Маріян Панчишин, д-р Павло Сениця, Володимир і Марія Юревичі, Чікаґо; разом на суму $260.00.

Замість квітів на могилу
бл. п. ЛІДІЇ ПРОКОПОВИЧ
на Фонд Катедри Українознавства
зложили:

Юліян і Наталія КАМЕНЕЦЬКІ	10.00 дол.
Михайло і Софія ПІДГІРНІ	5.00 дол.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшла від нас у Вічність дня 1-го грудня 1967 року на 96-му році життя, наша Найдорожча

МАМА, БАБУНЯ і ПРА-ПРАБАБУНЯ

СОФІЯ з ФОЛИСІВ ОНИШКЕВИЧ

У хвилях нашого глибокого горя і смутку, багато Приятелів та Знайомих поспішили особисто чи листовно із словами співчуття, за що сердечне Їм спасибіг.

Зокрема щиру подяку складаємо Всеч. о.о. Василіянам за провід у похоронних Богослужбах, як також Всеч. о. Л. Мудрому, пароховi церкви св. Покрови Матері Божої в Озон Парку на Квінсі, який не пожалів труду і як Приятель Родини та Духовник, брав участь в Панахидах і похоронах сл. п. Покійної. Дякуємо рівнож ближчій і дальшій Родині, Приятелям і Знайомим за участь в похоронних обрядах, як також за жертви на Служби Божі, за квіти, за слова співчуття і за щедрі датки на Український Католицький Університет у Римі, як рівнож і на інші благородні цілі в сумі $264.50, для вшанування пам'яті сл. п. Покійної.

Хай Господь винагородить стократно Всім, що віддали останню прислугу, а нам облегшили наше горе.

ЕМІЛІЯ БАРАНСЬКА — донька
ВОЛОДИМИР ОНИШКЕВИЧ — син

Лютий, 1968 р.

КОЛИШНІ ЧЛЕНИ Т-ВА „СІЧ" ПЛЯНУЮТЬ З'ЇЗД

Колишні члени найстаршого українського студентського Товариства „Січ" у Відні плянують свій з'їзд на дні від 21-го до 23-го червня ц.р. на оселі „Верховина" в Гленн Спей, Н.Й. Організаційний Комітет збирає зголошення, хто з колишніх „січовиків" готов приїхати туди, щоб орієнтуватись бодай приблизно щодо розмірів з'їзду. Зголошення посилати на адресу:

W. Yaremko.
1513 N. Prairie, Galesburg, Lll. 61401

У СУБОТУ — ЗИМОВА СУМІВСЬКА ЗАБАВА

Ню Йорк. — В авдиторії школи св. Юрія на 6-й вулиці 24 лютого о 9-й вечора відбудеться традиційна зимова забава, що її влаштовує Управа Осередку СУМА. Аранжер забави п. Олег Ґендза, гратиме оркестра Богдана Гірняка. На забаву запрошують молодь та батьків.

СИЛЬНА ПОСТАНОВА ЗАПЕВНЕННЯ УСПІХУ

(Репортаж про Донац Гавз в То ронті)

Навіть у наших часах бувають речі, які часто бачите, про них чуєте, але не все про них знаєте. Якийсь припадок і ви „відкриваєте" та докладно їх пізнаєте. Подібне сталося зі мною, коли зайшов я до одного нашого підприємства, про яке я знав і багато чув, але ніколи його не бачив, стільки ж разів провадила мене дорога побіч крамниці на розі вулиць Квін і Белвудс у сусідстві Святомиколаївської церкви і пластової книгарні — „Донац Гавз"

Часто приходилося звертати на неї увагу силоміць, бо коли я тільки зблизився туди, запах свіжого печива дразнив мій нюх та загострював апетит. Зупинившись зором на віконних шибах, за якими рядочком на довгих полицях поскладані до вас усміхалися різнокольорові пампушки - донаци, що немов просились „спробуйте - покоштуйте нас, бо в нас вкладають все, додають різних присмаків тільки на те, щоб ми вам смакували!"

Крім зацікавлень „пампушками - смаколиками" не можна було не звернути уваги і на ще одну цікаву річ. На почесному місці у виставовій шибі я бачив портрет пані, яка гарно й ласкаво, немов жива, гляділа милим поглядом. Це була інтеліґентна жінка, яка 18-років тому вложила весь свій труд і посвяту у зорганізування першого цього роду українського підприємства. Були початкові труднощі, були перешкоди, бракувало фінансових засобів, був застій і душевне заломання ... Але мати з донею рішили таке підприємство зорганізувати, і нічого не змогло стояти на перешкоді здійснити їхню постанову.

Життєвий досвід і здоровий розсудок „пані з портрету" — були вирішними. Вона відійшла у заслужену вічність, тяжко було погодитись із цим її любій донечці, але життя має свою силу і вимоги! Доня продовжує те, що започаткувала мамця. Коли вдивляєтеся в її портрет, немов вичуєте усмішку, що каже, „започаткована наша праця стала успішною, ми перемогли моральні і матеріяльні перешкоди — ми творили не тільки для себе, ми творили для нашої громади і суспільства".

І нічого не змінилося у „Донац Гавз" під кожним оглядом. Доня продовжує йти слідами своєї мамці, згадує її з якоюсь божественною пошаною ... Така любов і пошана до матері ще збільшує пошану до її наслідниці. Привітавшись, власниця підприємства, п-ні Ірина Малицька знайомить нас з усім та розказує.

Обидві з мамцею розпочали вони своє підприємство випуском кількох тузенів денної продукції пампушків у малій кімнаті. Сьогодні працює тут понад 40 жінок з управителем і кількома бюровими силами. У простірних кімнатах, закуплених підприємством двох домів, заінстальовані відповідні влаштування і печі, а денна продукція різних сортів пампушків-донаців переходить три тисячі тузенів, які розвозиться 6-ма великими троками до різних підприємств і крамниць у різні місця великого Метрополітального Торонта й околиці. Два менші троки призначені на ближчі доставки. І тут пані Малицька, задумуючись, згадує, як то вона сама колись „драйвувала" великим троком, бо на шофера не було грошей.

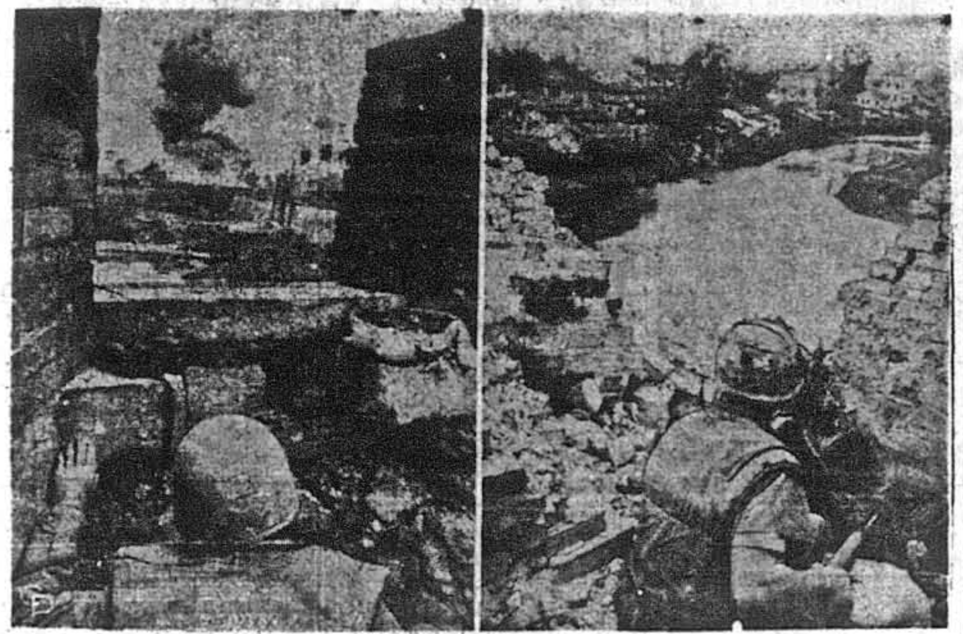
Минулорічний оборот перейшов добре понад чверть мільйона долярів. Пані Малицька згадує про те, що продовжуються започатковані її мамою радіоавдиції; травневі Марійські й діточі на радіопрограмах Шарвана і „Пісня України", далі жертвується на громадсько-церковні цілі й утворення фундації ім. Марії Малицької, яка буде призначена для наших студентів.

Мило говорити з нею не тільки в ділових справах, але також у загально-громадських. Вона від молодих літ громадсько заавансована діячка, яка перейшла всі „блага" багатьох окупантів України. Всі справи громадського і церковного життя їй знані, вона ними цікавиться, радіє успіхами і журиться невдачами. Треба бачити, з яким захопленням розповідає вона про свою участь у Конґресі Мирян у Римі, авдієнцію у Блаженнішого Архиєпископа - Кардинала Йосифа, відвідини Високопреосвященнішого Митрополита Максима, Високопреосвященнішого Архиєпископа Івана та відвідини багатьох наших громад і осередків. Скромність, вирозумілість і безпретенсійність ціхує нашу співрозмовницю.

Оглянувши підприємство, добачуєте всюди лад і порядок та вправність у його керівництві, що може бути гордістю нашої громади. Вступаючи туди, коли б ви не знали особисто пані Малицької, було б вам дуже тяжко знайти її між великим гуртом жінок, що так само як і вона повбирані в біленькі фартушки та немов „білі гуси" розставлені між тисячами зарум'янених пампушків. Вона як „генерал" без відзнак між своїм військом, все і всюди мило усміхнена, готова на кожний поклик. Вона всюди і з усіма — і це її успіх! Прощаючись з пані Малицькою, я був вдоволений цим „відкриттям", бо на власні очі побачив, як багато можна зробити і мати успіхи, твердою постановою та амбіцією досягнені. Згадуючи про дещо тільки з одного нашого успішного підприємства, думаю, що варто б і уважніше вивчати нам цю ділянку нашого життя, для ставлення доброго прикладу до наслідування. Сильна господарсько-економічна база наших одиниць стане сильною економічною базою нашого суспільства в його культурно - освітнім, громадськім, політичнім і церковнім житті.

Побажанням доброго здоров'я і нових успіхів в цьому році я залишав підприємство „Донац Гавз" і його симпатичну власницю, на яку вже чекав цілий ряд справ, які треба було полагоджувати.

Б. Дідюк

У битві за місто Гуе вояки американської морської піхоти крок за кроком здобувають оточену грубим на 18 цалів муром цитаделею. На фото (зліва): американський вояк через отвір у мурі спостерігає вибух американської ... а на другій фотознимці інший американський вояк через канал слідкує за рухами ворога.

Президент таврує поголоски про відкликання ген. Вестморленда з В'єтнаму

Вашингтон. — Президент Джансон заявив з цілим притиском, що він має повне довір'я до команданта американських військ у В'єтнамі генерала Вільяма Вестморленда і що не мав і не має заміру відкликувати його. Президент таврував невідповідальні газетні поголоски на цю тему, які могли погане враження зробити на генерала Вестморленда та підкопати в американському громадянстві довір'я до авторитетів. Водночас Президент потвердив заяву, яку за два дні перед тим склав державний секретар Д. Раск, що Північний В'єтнам відкинув усі мирові пропозиції, що їх зробила Америка, і що комуністи обмежуються до жонґлювання словами, що вони „можуть" переговорювати, „будуть" чи „могли б". Президент повідомив, що на середу 21 ц. м. призначений приїзд до Вашинґтону генерального секретаря Об'єднаних Націй У Танта, який вернувся з подорожі до Індії, СССР, Британії і Франції, де він стрічався також з північно - в'єтнамськими представниками. Президент потвердив заяву, що він не дістав був від своїх військових дорадників суґестії щодо вжиття атомової зброї у В'єтнамі і не думав про приймання в цій справі рішення. Коли ж журналісти запитали Президента, чи рацію має британський прем'єр Вільсон у тому, що ніби є вже тільки мала різниця у становищі Америки і Північного В'єтнаму щодо можливостей замирення, то Президент заявив, що відповісти на це може тільки сам Вільсон.

ІЛЮМІНУЮТЬ КИЇВ

„Радянська Україна" з 15 лютого повідомила, що Київ освітлюють 50 000 ліхтарів. Незабаром „оживуть у проміннях прожекторів і рефлекторних лямп прекрасної архітектури будинки штабу Київського військового округу і Суворовського училища, кілька пам'ятників. Весною різноколірні світильники підсвічуватимуть мальовничі куточки і окремі дерева в придніпровських садах, Голосіївському та інших парках, фонтани на площі Калініна та біля Палацу спорту". Освітлення весною буде збільшене з огляду на закордонних туристів...

В АРГЕНТИНІ ПОЯВИВСЯ АЛЬМАНАХ ДЛЯ ВІДМІЧЕННЯ СТОЛІТТЯ „ПРОСВІТИ"

Буенос Айрес. — Заходами Центрального Т-ва „Просвіта" в Арґентині випущено Календар - Альманах на 1968 рік, присвячений століттю Матірної „Просвіти" у Львові. Альманах має 192 сторінки, розмірами 23 х 16, які віддзеркалюють діяльність і заслуги „Просвіти" для нашого національного відродження. Окремо відзначено визвольні події з 1917 - 1919 років та 70-ліття українського поселення в Арґентині, подано багато ілюстрацій цих історичних подій та ілюстрації з життя й діяльності „Просвіти" в Південній Америці.

В АМЕРИЦІ И У СВІТІ

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР БРИТІЙСЬКОГО КОММОНВЕЛТУ, АЛЬФРЕД СМИТ, ЇЗДИВ ДО СТОЛИЦІ НІГЕРІЇ Лягосу переговорювати з тамошнім урядом про можливості замирення в нігерській громадянській війні. Голова Нігерії генерал Якубу Ґовон ставить за передумову замирення, щоб збунтована Східня провінція, яка проголосила була себе республікою Біяфрі, вернулась до державної єдности Нігерії. Знову ж голова Біяфрі вимагає, щоб військо центрального уряду залишило територію Східньої провінції, меншканці якої, члени племени ібо, наражені на ґеноцид збоку ніґерських вояків, членів ворожих супроти ібо племен.

ПРЕЗИДЕНТ КЕННЕДІ ТРИ ДНІ перед своєю смертю нібито плянував в 1964-му році не брати на кандидата на віце - президента Линдона Б. Джансона. Так пише про це секретарка покійного президента Кеннеді Евелін Лінкольн в книжці, що має появитися 4-го березня під назвою „Кеннеді і Джансон". Пані Лінкольн пише, що Кеннеді сказав їй 19-го листопада 1963-го року, що він на кандидата на віце-президента візьме губернатора Півн. Кароляйни Террі Сенфорда, а не Джансона. Брат покійного президента, сенатор Роберт Ф. Кеннеді заперечує це, кажучи, що брат ніколи з ним про це не говорив. Не знає про це і губернатор Сенфорд.

ТРИ НОВІ ПРЕЛАТИ-МОНСІНЬЙОРИ

Шикаґо. — Преосв. Кир Ярослав Ґабро проголосив, що Папа Павло VI підніс до гідности прелатів-монсіньйорів трьох священиків його єпархії: о. Петра Леськова, пароха катедрального храму св. Миколая в Шикаґо; о. Михайла Бохневича, пароха церкви св. Івана в Дітройті, та о. Ярослав Свищука, редактора дієцезальної газети „Нова Зоря". Першим двом надано титули Домашніх Прелатів, а о монс. Свищукові титул Папського Чемберлена. Найменування трьох нових католицьких прелатів наступило 15-го лютого і про це повідомлено Владику Ярослава за посередництвом апостольського делеґата у Вашинґтоні, ВПреосв. Архиєпископа Луїджі Раймонді.

ТАРЗАН, Ч. 5954. Кидають до ями!

Коли група згромадилася кругом арени, Тарзан кмітливо вдивлявся в масивну дерев'яну браму.

— Це дійсно! — глузував Джепа. Живий Сейбор притаївся за цими дверми!

Після того Джепа звернувся до вартових. — Схопіть силою в'язня і вкиньте в яму!